

Om politikerna skyddar sig själva med munskydd, varför rekommenderar de inte folket att göra det?

(Publicerad DN Debatt 2022-02-01)

Den 21 januari gick det ut ett påbud till samtliga anställda på regeringskansliet. Rubriken löd: *Använd munskydd för att minska smittspridningen*. Texten började:

”Smittspridningen av covid-19 är mycket omfattande. Som en del i att minska smittspridningen uppmanar Regeringskansliet åter till användning av munskydd vid interna möten som ordnas av Regeringskansliet.” Den fortsatte: ”Uppmaningen om munskydd gäller interna fysiska möten som ordnas av Regeringskansliet från och med måndag den 24 januari.”

I Riksdagen gick den 17 januari ut ett liknande påbud:

”Samtliga som närvarar i kammaren under voteringar uppmanas att bära munskydd. Vid ett sammanträde i kammaren med många närvarande, t.ex. vid partiledardebatt, uppmanas alla att bära munskydd och hålla avstånd. Munskydd bör vid dessa tillfällen bäras även i kammarfoajén samt, så länge trängsel inte kan undvikas, på väg till eller från kammaren.”¹

Denna uppmaning upprepades i riksdagens intranät, där det dessutom stod att ledamöter från den 24 januari erbjuds snabbtest för covid-19 innan sammanträden.

De styrande i vårt land är med andra ord mycket angelägna om att politikerna och tjänstemännen inom riksdag och regering ska hålla sig friska under den nu rådande extrema smittspridningen. Ledamöterna anmodas därför vid alla sammankomster – och i gemensamma utrymmen, inklusive korridorer – använda munskydd.

Detta är remarkabelt – inte sett ur ett internationellt perspektiv, där det är vedertaget, men väl ur ett svenskt. Rekommendationen står nämligen i bjärt kontrast till den som myndigheterna förmedlat till svenska folket. Man rekommenderar medborgarna att använda munskydd vid trängsel i kollektivtrafiken (vilket få hörsammar), men inga sådana anvisningar ges av myndigheterna när det gäller vistelse i till exempel köpcentra, kyrkor, teatersalonger, matvarubutiker, skolor eller på arbetsplatser. Och nästan aldrig ser man några munskydd i dessa sammanhang

Anser inte svenska politiker att landets medborgare bör iaktta samma försiktighet som de själva gör?

Vid pressträffen den 26 januari, där socialminister Lena Hallengren och FHM:s chef Karin Tegmark Wisell framhöll att smittspridningen nu är ”extrem”, och att restriktionerna därför måste förlängas, nämndes inte ordet ”munskydd” en enda gång.²

Inte en enda gång.

Detta trots att regering och riksdag uppenbarligen anser att de är effektiva verktyg för att begränsa smitta.

Det har vid det här laget publicerats hundratals studier om mun- och andningsskyddens smittbegränsande egenskaper. Sjuttiofyra av dessa artiklar finns listade på Folkhälsomyndighetens hemsida.³ Där är de okommenterade. Men går man igenom dessa av FHM listade artiklar finner man att den absoluta majoriteten av dem kommer till slutsatsen att mun- och andningsskydd är bland de mest effektiva smittbegränsande verktyg vi har. Alldeles särskilt effektiva är andningsskydd av modell FFP2 (vilket är obligatoriskt i till exempel Österrike i alla offentliga inomhusmiljöer)⁴ Till skillnad från andra restriktioner medger mun-

och andningsskydd dessutom, vid konsekvent användning, att de flesta verksamheter kan fortgå.

Vilket, får man förmoda, är anledningen till att hela vår omvärld anammat munskyddstvång – eller stark munskyddsrekommendation – i alla offentliga inomhusmiljöer, och i många fall på arbetsplatser och i skolor.

Vilket, får man också förmoda, är anledningen till att politiker och tjänstemän i riksdag och regering beslutat sig för att använda munskydd vid alla sina möten, samt i gemensamma utrymmen, inklusive korridorer.

Det är mycket anmärkningsvärt att Sveriges politiker tagit till sig denna kunskap, men underlåter att vidarebefordra den till sitt folk. Dem de är satta att vårda och värna.

Man skulle med ett vänligt uttryck kunna kalla det för dubbelmoral.

För Vetenskapsforum covid-19:⁵

Anders Vahlne, professor emeritus och fd chefsöverläkare i klinisk virologi, Karolinska institutet

Anders Wahlin, professor emeritus i hematologi, Umeå universitet

Andrew Ewing, professor i molekylärbiologi och kemi, Göteborgs universitet

Björn Olsen, professor i infektionssjukdomar, Uppsala universitet

Cecilia Söderberg-Nauclér, professor i medicinsk mikrobiell patogenens, Karolinska institutet

Claudia Hanson, professor i implementeringsvetenskap och perinatal epidemiologi, London School of Hygiene & Tropical Medicine

Emil J Bergholtz, professor i teoretisk fysik, Stockholms universitet

Fredrik Elgh, överläkare och professor i virologi, Umeå universitet

Gunnar Klein, läkare och professor i eHälsa, Örebro universitet

Gunnar Steineck, senior professor i klinisk cancertepidemiologi, Göteborgs universitet

Jakob Svensson, tekn dr, vetenskaplig dataanalys, Max Planck-institutet, Greifswald

Jan Lötvall, professor i klinisk allergologi, Göteborgs universitet

Jana Bergholtz, fil dr i mineralogi, europeisk patientföreträdare för sällsynta sjukdomar

Jens Stilhoff Sörensen, fil dr, docent i globala studier, Göteborgs universitet

Johanna Höög, docent i cellbiologi, Göteborgs universitet

Jonas Frisén, professor i stamcells forskning, Karolinska institutet

Leif Bjermer, professor i lungmedicin och allergologi, Lunds universitet

Lena Einhorn, med dr i virologi

Nele Brusselsaers, docent i klinisk epidemiologi, Karolinska institutet

Ola Stenqvist, docent i anesthesi- och intensivvård, Göteborgs universitet

Olle Isaksson, professor emeritus i endokrinologi, Göteborgs universitet

Sigurd Bergmann, professor emeritus i religionsvetenskap, Norwegian University of Science and Technology

Staffan Björck, docent i njurmedicin, medicinsk rådgivare vid Registercentrum, Västra Götaland

Stefan Einhorn, professor i molekylär onkologi, Karolinska institutet

Stefan Hanson, infektionsläkare, fil dr i internationell hälsa

Sture Eriksson, docent i geriatrisk, Umeå universitet

Åke Gustafsson, med dr i virologi, tidigare chef för mikrobiologi och vårdhygien, Region Gävleborg och Region Uppsala

Åke Lundkvist, professor i virologi, Uppsala universitet

Åsa Wheelock, docent i experimentell lungmedicin, Karolinska institutet

¹ <https://www.riksdagen.se/globalassets/01.-aktuellt/202122/overenskommelse-om-riksdagsarbetet-fr-o-m-18-januari-t-o-m-13-februari-2022--mot-bakgrund-av-covid-19-pandemin.pdf>

² https://www.youtube.com/watch?v=tL5d9oI7h_8

³ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittykydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/statistik-och-analyser/analys-och-prognoser/litteraturlista-for-munskydd/>

⁴ <https://www.austria.info/en/service-and-facts/coronavirus-information>

⁵ <https://vetcov19.se/>